

مشرق و مغرب

محل مطبعه و اداره :

جفال اوغلنده امنيت

صندوغی جوارنده

شنکول يقوشنده

۲۲ نومرو

اضطار :

مشکله موافق آثار

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، و بالخاصه احوال و مشور و اسلامیه در بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخه سی ۵۰ تپاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندربیلر سه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

بشنجی جلد

۱۴ ذی الحجه پنجشنبه ۳۲۵ کانون اول ۳۲۶

عدد : ۱۱۹

ارووب قیرمیش و حریت دینیہ علمینہ پک زیاده باغروب چاغرمشدر . بناء علمه لایجه نك قبول اولنمی غیر ملحوظدر .

روس لر شمالی ایرانده تماماً برلشمک ایستبورلر . — « طهران »

غزته سنك یازدیفته کوره ایرانك جهت شمالیه سنده روسلرک اهالی بی تحریکات و تشویقاتی حالادوام ایدیور . برطاقم ارباب فسادى قهر و تشکیل ایتمک بهانه سیله هر طرفه روس بایراغی چکلمشدر . ایرانك حیثیت ملیه واستقلالیه سنه مغایر بوکبی حرکاتک برطرف ایدلمی مقصدیله ایران خارجیه نظارتندن روس طهران سفارتنه ایدیان اعتراضلردن یرغره موفقیت حاصل اولمایور .

مسلمانلره تفضیفات . — اورنبورخ اداره روحانیه سنك تفتیشنه کمال

اعتنا و دقت ایله دوام اولنیور . مفتش لر ، اداره روحانیه دن غیری ، اولا شهرنده کائن مکانب اسلامیه بی ده تفتیش ایدیورلر . مدرس و معلملره اوزون اوزادی به محرر سؤاللار کوندروب سرباً جواب ویرلمی طلب ایله یورلر . § خوقند شهرنده مسلمان مکتبلری تفتیش اولنیور . مفتش افندیلر ، هیچ برقاون و بانظامه مستند اولدینی حالده تورکستانده معلمک ایدن قزان تانارلرینی ، معلملرکدن اخراجه تشبیت ایتمشلردر . کوبا قزان تانارلری اتحاد اسلام و تورک لک براشمسی افکارینی نشر ایدیورلرملش ! . . .

§ قوستانای شهرنده نوغای یاق محله سی امامی سعید زبیری افندی حضرترلی علمینده کی مفتریان قولا ق آسان حکومت ، مأموریتندن اخراج ایتدی . تحت اداره سنده ، آتی معلم ایله اداره اولانان اوچیز شا کردی مدرسه سی تعطیل تدریسه مجبور اولمشدر .

§ منزله شهرنده ، مسلمانلرک « سعادت » و « ملت » عنوانلی کتابخانه لری ، پولیس طرفندن سد وند ایدلی .

آفریقای اسلامی :

آفریقای اسلامی مراجعہ سی . — آفریقا قطعہ سنك قسم شمالیسی ، همان کاملاً اهالی مسلمہ ایله مسکوندر . قرآن کریم ایله لسان عرب ، بو قره لر اولکک سنی عصرلردنبری تمدین و تنویره چالشمقده در . خریطه یه باقیلورسه ، صحرای کیر و سودانک هر طرفه آزچوق بوزولش عربجه مملکت و شهر اسملری کوریلور . صرف ترجمه و تقلید ایله خریطه چیزه ن و جنرافیا کتبی تألیف ایدن جغرافیونمز اکثریا اوکلماتک اصلی ندقیقه لزوم کورمیه رک ، لاتین حروفاتی یرینه عرب حرفلری قویهرق ، یالکش اسمار یازارلر . « وادی » ک عربجه « الوادی » اولدیفته ، « دار - فور » ، « دار - الصلا » کبی مملکت اسملرندکی « دار » ک « دارالاسلام » و « دارالحرب » ده کی معنایه کلدیکنه دقت ایدنلریمز پک آزدر . هله اوروپا مطبوعاتندن اشخاص اسملرینی نقل ایدرکن ، « تازدین » ، « ساموری » ، « دودموراه » دیر آلورز . بونارک اصلری نه ، هانکی دین و مذهبدر . هیچ تمیزه لزوم کورمیز ! .

پاریسندن گلش تلغرافنامه و غزته لره باقارق فرانسزلرک بومماک اسلامیه به تعرضلرینی « مانتیشار » فرانسزله عادتاً حق ویریرجه سنه ، قتل اولنمش چاوش واونباشلرینک اسملرینی ده عادتاً آجیرجه سنه یازارز . فقط مملکتلرینی ، استقلاللرینی مدافعه یه چالیشان مسلمان سلطانلرینک ، واونارک تحت قوماندانلرند بولان مجاهدین اسلامیه نك وجودینی بیله خبر ویرمیز ، ویرمه یه لزوم کورمیز . یاخود عقل ایتهمیز ، « بدویلر » دیر ، کچرز ... مثلاً باقکیز عثمانی جرائدندن برنده آفریقای اسلامی به ایدیان تعرضه دار نصل معلومات ویریلور :

یاشا ایران یاشا سن !

اولا ویران یاشا سن !

بزده وار قان یاشا سن !

یوری فریادینه کل :

وطن امدادینه کل !

احمد کمال

شئون

دولت عثمانیه :

تونس و جزائر مراهرلری . — تونس و جزایردن هجرت و سوز .

یهده توطن ایدن مهاجرینک آتی سنه مدته خدمت عسکریه دن معاف طوتمسی حقنده برقرار اتخادی ایچون صدارت طرفندن شورای دولتک نظر دقتی جلب ایدلمشدر .

روسیه :

روسیه مسلمانلرینک محافظه ملیت جزائرلری . — روسیه مسلمانلرینک

ملیت تمللری اولان مکتبلرینه تعرض ایدلیمک و مسلمانلرک ده بوکا شایان حیرت بر شدت وانتظام ایله مقابله ده بولندقلرینی بر قاج هفته در ، یازوب کلوروز . کچن هفته دیدیکیز کی مسلمانلرک اظهار ایتدکلی حیات و فعالیت متعرضلری دوشوندیرمه یه باشلادی . روسیه مجلس مبعوثانده اکثریت فرقه سی اولان اوقتوبریستلر ، مکانب ابتدائیه قانون لایحه سنك ، مسلمانلر منافعه ن تعدیلنی طلب مجبوریتنی حسن ایدیلر . و مجلس مبعوثانک اکثریتی بوتعدیلاتک قبولنه متمایلدر . لکن مسلمانلر بو قدرجک تعدیلات ایله قناعت ایتبورلر . آرقه لرند بکوجود اوتوز مبلونلق بر کتله مسلمنه نك موجودیتنی ، اون بیکلرجه مکتوب و تلغرافنامه لر ، بیکلرجه اجتماع و قرارلره طویان بو محترم مجاهدلر ، حق ملیتلرینک ده زیاده محافظه سنی ایستبورلر . حتی بر آراق بوکاده موفق اولیور کی کوریلدیلر . مجلس مبعوثان « مسلمان اتفاق » فرقه سنك ارکانندن شیخ طوقایف و حقوق شناس مقصودی جنابلرینک فقره تعدیللرینی بیله قبول ایتدی . فقط محافظه کارلره ، شووینستلر بونک اوزرینه پک چوق کوروانی ایدوب ، طرفدارلرینی مجلسه طویلاهرق ، ماده یی ایکنجی دفعه رأیه تویدردیلر و انجق سکن اون رأی اکثریتله رده موفق اولدیلر . جهاد دوام ایدیور . حق البته نهایت غلبه ایده جک . مسلمان قارده شلرییزی تشجیمه قالمشیمی کستاخلق بولورز . زمانیزک اک قوی سلاحی اولان فکر و سوزی عالم اسلامده شمدی به قدر کورمادک بر مهارت و فعالیتله استعمال ایدیورلر . صاغ اولسونلر .

قارصی قلعہ سنك نورکوردن ضبطی شلکطری . — روس غزته لرند

یازدیفته نظراً ، بوکونلرده ، « قارص » قلعہ سی ایچنده ، روسلرک ، عثمانیلرله قارص ایچون ایتدکاری ۱۸۲۸ ، ۱۸۴۵ ، ۱۸۷۷ محاربه لرینی خاطر لاتمق اوزره یاپیلمش ، برآبدنک رسم کشادی مناسبیله بویوک شلکطر یاپیلمشدر . قافقاسیاده حکمدار قائمقامی اولان ذات ایله رؤسای روحانیه حاضر بولنمشلردر قارص محاربانده دائر متعدد فوئده رانس لر ویرلمشدر .

روسیه ده حریت دینیہ مسئلہ سی . — روسیه یی مسلمان قارداشلرین

ایچون اک مهم مسائلدن بریسی « حریت دینیہ » اساسنک تمامی قبول و تطبیقیدر . کچره ، بعض حریت اساسلری ، روسیه قانون اساسیسنده موعود ایهده اوراساسلری تنظیم ایدن قوانین هنوز مفقوددر . ایکی سنه اول حریت دینیہ یی تعیین ایدن قانون لایحه سی مجلس مبعوثانجه قبول اولوب ، مجلس اعیانه تودیع اولنمشدی . بوکره اعیانده مذکور لایحه یی تدقیقه مأمور قومیسون ، اجتماع اولسینی عقد ایتمش واعضادن برپایاسک حدت و شدتی اوزرینه درحال تعطیل مذاکرات ایتمشدر . . . روایت کوره پاپاس افندی ، حدتندن اسکلمه سنی بره

اون ایکی میلیون بوددی و متباقیسی ادیان سائرہ تابعینی در. اوروپا لیلرک تسلطندن اول شبه جزیرہ نک حاکمیری مسلمان - تورکلرایدی . مسلمانلر ، عددجه هندولرک نصفندن اکسیک اولمغه برابر دین محمدینک شرافتندن ، اسکی حاکمیتک تأثیراتندن دولای اهمیتلری هندولردن هیچ ده اکسیک دکلدن . سنین اخیرده هندولر اراسنده استقلال و حریت افکارنی منتشر اولدینی جهتله انکلیزلر مسلمانلره استد. اد ایده رک مقابله به چالشیورلر . لکن اوافکار استقلال پروراننک هندولردن محمدیلره انتقالی ده یک ممکن اولدینی ایچون ، مردلرلو وسائطه بلر ارجعه ایکی عنصر آراسنه تفرقه وعداوت تخمیری صاچیورلر .

ذاتاً انکلیزلرک هندستانه حکم ایده رک ، اوجنت کبی مملکتک صایوب توکنمک قابل اولیان حزان ثروتندن استفاده لرند ، مدنیت نامنه اورتایه سوردکلری بر سبب ، ادیان مختلفه آراسنده موجود دینی اختلاف و نزاعلر ، بریتانیا قوه ضابطه وعسکریه سی واسطه سیله مانع اولمهلریدر : اگر انکلیزلر هندستانی ترک ایدرسه ، هندولرله مسلمانلر بر برینه کیره چک و اومبارک قطعه ده قان سیلرله آقاجق ایش ... بو ادعای ملل سائرہ نظرند ، اثبات ایده چک وقایعک هندستانده اکسیک اولمه سی و اوافق تفک وقایعک ده ، انکلیز تلغراف آژانسلری طرفندن یک زیاده اعظام اولنه رق عالمه اشاعه ایده سی انکلیز منافعی مقتضیاتیدرو فی الواقع انکلیزلر بو وظیفه لرند اصلا قصور ایتیرلر . بو هفته ، کونده لک جراندک نشر ایتدکلری تلغرافنامه لرده بو قیلندنر . مسلمانلرک قربان بایرامی مناسبیله ، قالدکوتده بر اینک ذبح ایتک ارزوسی اوزرینه ، اینکی مقدس غد ایدن هندولر بوکا مانع اولمق ایسته مشلر ایش ؛ وشو حادثه ، بویوک بر مقاتله یی موجب اولمش ایش ، حادثه و نتایجنه دائر . انکلیز منبعندن حیقوب اطرافه ظاغیلان تلغرافنامه لرک صورتلری بروجه آتیدر :

لوندره ۹ کانون اول — قالدکوتده مقیم اسلاملر عید اضحی ائساننده هندولر محله سنده بر اینک ذبحی تصور ایلمکده درلر . بو مناسبیله هندولرله اسلاملر آراسنده بر منازعه وقوعی محقق عد ایدیلور . لوندره ۱۰ کانون اول — اسلاملرک بر اینکی قربان اوله رق ذبح ایتک تشب ایلملری اوزرینه هندیلر طرفندن واقع اولان تعرضده ۱۶۰ اسلام وخیم صورنده یاره لمشدر .

قالدکوتا ۱۰ — قربان بایرامی مناسبیله اسلاملر طرفندن بر اینک ذبحی حقنده وقوع بولان تشبیه قارشی هندولرک مقاومت و ممانعتی اوزرینه شدالی بر مجادله وقوعه کلمشدر . پولیس منازعه یی تسکین ایدمه دیکندن ایکی طابور پیاده و متعدد مترالیوزلرله بر بلوک سواری مداخله به مجبور قالمش وقیصه بر مقاومتدن صوکره ایکی طرف عسکره قارشی کلمه میهرک طاغلمشدر . بومجادله ائساننده ۲۴ کشی مجروح اولمشدر . سکونت تأسس ایلمشده اسلاملر تجمع ایتکده دوام ایدیورلر . قارشیقلق ائساننده بر قاج مغازه یاغما ایدمشدر .

اوج تلغرافنامه ، بر بزی آرقه سندن دقتلیجه اوقونورسه ، ناصل بر ید خیانتک بو وقایعی احضار ایله حیز قعله ایصال ونهایت اشاعه ایتدیکی ، بالسهوله اکلشیلور ...

آفریقایا جولارنده

«پارسدن دون کیجه وارد اولان بر تلغرافنامه به کوره وادی و مصلاته امیرلرینه تابع و موجودی اعتباریله فرانسزلردن فضله بر قوت ایله قائم مقام (مول) ک قوماندایه ایتدیکی بر فرانسز نشانچی مفرزه سی آره سنده کانون ثانی افرنجینک طغوزنجی کونی بر مصادمه شیدیده وقوع بوله رق بدویلر ضایعات کثیره ایله رجعته مجبور اولمشلردن . محاربه مصلاته نک مرکزی اولان ترجمه قربنده وقوع بولمشدر . فرانسزلر دن ده ضایعات اهمیتلی ایدمه فرانسه مستملکات نظارتی بوبابده هنوز معلومات ویرمه مشدر . مع هذا قائم مقام (مول) ایله ملازم ژولینک و چاوش (بال) ک مقتولر میاننده بولندینی مرویدر .»

اوراده کی دیندا شلریمزی دوشنمیور ، آجمیورسه ق ، کندیمیزی ده می دوشونه میورز ، کندیمزه ده می آجمیورز ؛ بو وقایع طرابلس غربک جهت جنوبیه سنده ، اراضی داخلیه سنده اولیور :

روس و انکلیزلر ایرانی تقسیم ایله ممالک اسلامییه یی عموداً ایکی به آبردقلمی کبی ، فرانسزلرده صحرا و سودانی اشغال ایله ممالک اسلامییه یی افقاً ایکی به تقسیم ایدیورلر . ایرانک تقسیم ، ممالک عثمانیه یی شرقدن قوشاندینی کبی ، صحران و سودانک اشغالی ده ممالک عثمانیه یی جنوبدن قوشاتیور ... اولجه سلطان حسن ، سلطان تاج الدین ، سلطان بشیر ناملرند دین قردا شلریمز تحت اداره سنده بولونان سودان شرقی ، والی فورنو ، والی مهران ، قائم مقام مول اسملرینی طاشیان فرانسز مأمورلری زیر حکمنه کچیور ... مقام خلافت بو کوچوک سلطانلردن یالکیز حرمت و محبت بکلیه بیلوردی ، اولر حکمران ایکن دارالخلافه نک حدود جنوبیه سنده تعرض ایده چک اولمازدی ؛ لکن شمعی بیوک بر جمهوریت نصرانیه ، ممالک اسلامییه یی آق دکزه طوغری صیقه شیدیردچه صیقه شیدیره چقدر .

آفریقای اسلامی ، استقلالنی هنوز سلاح بدست اوله رق کال شجاعته مدافعه ایدیور . بوصول حادثه ده دخی ، فرانسزلرک ائتلیاقلی مستملکات ضابطلرندن بر قائم مقامی و یوزلرجه نفری غائب ایتدرتدی . لکن بیک درلو وسائط تخریبیه به ممالک فرانسزلره قارشی ، بومجاهدینک همت دینییه سی عاقبت الامر مغلوب اوله چقدر . بو مغلوبیتک وبالی ایسه ، حالا عالم اسلامی تنظیمه مقتدر اولاماش اولیای عالم اسلامک دوشنه بوکانه چکدر ...

هندستان

هندستانده انکلیز سیاستی و نایمی . — (Divide et impera) « تفرقه دوشور و حکم ایت » الک اسکی بر دستور سیاستدر . روما سناتوسی بونی تطبیق ایدردی . ماکیاو هالی ، پرنساره بونی توصیه ایلمشدی . انکلیز نک جهانی ضبطنده بو دستور چوق خدمت ایتمشدر شمعی ، هندستانده صویولمقندن قور تولمق ایچون بر آز علام فعالیت کورولمه سیله ، بیوک بریتانیانک ینه بو خائن سلاحه مراجعت ایتدیکی آکلشیلور .

هندستانک نفوسی تقریباً اوجیوز میلیوندن . بو اوجیوز میلیوندن ایکوز میلیونی متجاوز هندولر ، سکسان میلیونه یاقین مسلمان ،